

2012 PROJE TEKLİF ÇAĞRISI SIKÇA SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI (KURUMSAL İNTERNET SİTESİNDEN YAYIMLANANLAR)

1 - Yeni TTK'ya göre şirketlerin esas sözleşmelerinde yazmayan konularda faaliyette bulunmasına izin veriliyor. Bu durumda şirketin ticaret sicil kayıtlarında yer almayan bir proje konusu için başvurusu ön inceleme aşamasında elenmeyecek mi?

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) ultra vires kuralı kaldırıldığı için artık şirketlerin hak ehliyetinin sınırını ticaret sicil gazetesinde ilan edilen işletme konusu çizmemektedir. Dolayısıyla şirketin işletme konusu dışındaki işlemleri de şirketi bağlamaktadır. Bu genel kuralın istisnası ise, işlemin karşı tarafının, işlemin şirketin işletme konusu dışında olduğunu bilmesi veya bilebilecek durumda olmasıdır (TTK md. 371/2). Bir diğer ifadeyle eğer işlemin karşı tarafı şirketin işletme konusu dışında bir işlem yaptığını biliyorsa bu işlem şirketi bağlamaz. Başvuru sahipleri Ajansa sundukları destekleyici belgelerle ve başvuru formunda verdikleri bilgilerle işletme konuları ile faaliyette buldukları başlıca alanları Ajansın bilgisine sunmaktadırlar. Ayrıca Ajansın proje faaliyetlerinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içinde bulunup bulunmadığını kontrol etme yükümlülüğü mevcuttur. Bu bilgiler çerçevesinde Ajans'ın başvuru sahiplerinin işletme konularını bilebilecek durumda olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle başvuru sahiplerinin işletme konusundaki ve işletme konusunun/ şirket amacının gerçekleştirilmesine yardımcı/yakın alanlardaki projeleri kabul edilecek; tamamen farklı sektörde planlanan projeler gibi işletme konusu ile ilgisiz projeler ön inceleme aşamasında elenecektir.

2 - 2012 Yılı MDP kapsamında, programın ilan tarihinden 3 ay önce kurulmuş ve tescil edilmiş olan bir firma, programın ilan tarihinden sonra TR 32 Bölgesinde bir şube kurması halinde uygun başvuru sahibi olabilir mi ?

2012 Yılı MDP kapsamında, programın ilan tarihinden (11 Temmuz 2012) 3 ay önce kurulmuş ve programın başvuru rehberinde yer alan başvuru sahibi kriterlerini taşıyan bir firma, programın ilan tarihinden sonra TR 32 Bölgesinde (Aydın, Denizli, Muğla) bir şube kurarak başvuru yapabilir.

3 - Rehberinizde "14/04/2011 tarihinden itibaren yatırım teşvik belgesi ile sağlanan desteklerden yararlanan yatırım harcamaları, kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamamaktadır" denmektedir. Bu uyarıyı biraz açar mısınız? Teşvik belgemiz varsa, hiçbir şekilde GEKA'ya başvuru yapamayacak mıyız?

2011/1597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının Ek-1 maddesi ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının 29. maddesi gereğince 14/4/2011 tarihinden itibaren yatırım teşvik belgesi kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, kamu kurum ve kuruluşlarının destekleri ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanamamaktadır. Diğer yandan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 7/2 hükmü gereğince "Ajanslar, halihazırda herhangi bir mali destek programından mali destek alan ve uygulaması devam eden proje ve faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlayamaz" şeklindedir. Bu emredici hükümler gereğince aynı yatırım harcaması için iki farklı kamu kaynaklı destek kullanılması yasaklanmıştır. Yasaklama kapsamına farklı proje konuları ve faaliyetler girmemektedir. Örneğin Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında bazı makinelerin alımında KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden yararlanan bir yatırımcı, farklı makine alımlarını içeren veya pazarlama, belgelendirme gibi farklı faaliyetler içeren bir projesi için Ajans desteği alabilecektir. Burada belirleyici olan Ajansa sunulan proje kapsamındaki gider gerçekleştirmelerinin Teşvik Belgesine esas yatırımdakine göre farklı kalemlere ait olmasıdır.

4 - Kooperatif/Birlik olarak zaten kâr dağıtma işlemini mevzuatımız gereği yapamıyoruz. Bu durumda yine de Genel Kurulumuzca Kâr Dağıtmama kararı almamız gerekiyor mu?

Kâr dağıtamayacağınıza dair mevzuatınızda yer alan hükümleri içeren belgeleri ve/veya ana sözleşmenizin kar dağıtamayacağınıza gösteren hükmünü söz konusu hükümleri açıklayan bir üst yazı ile başvuru dosyasına eklemeniz halinde bu durum Ajansımızca değerlendirilecektir. Örneğin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında izin alınarak kurulan tarımsal amaçlı kooperatiflerin bakanlık tarafından yayımlanan tip ana sözleşmelerinde kar dağıtılmasının kooperatif için sona erme sebebi olacağı hükmü yer alıyorsa ana sözleşmenin anılan hükmünün ajansa sunulması yeterli olacaktır. Ancak belgelerin yetersiz görülmesi halinde başvurunuz reddedilebilir.

5 - Kooperatif Genel Kurulumuzu proje son başvuru tarihine kadar toplamamız çok zor, kâr dağıtmama kararını başka organlarımız alabilir mi?

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 42. maddesi gereğince "İşletme hesabıyla bilanço ve gerektiğinde gelir gider farkının bölüşülmesi hakkında karar alma" yetkisi Genel Kurula aittir. Bu nedenle kâr dağıtmama kararı alınabilmesi için mutlaka genel kurulunuzu toplamanız ve kararı almanız gerekmektedir.

6 - Doğal kaynak suyu paketleme tesisi kurmak istiyorum. 2012 Yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması MDP kapsamında proje başvurusu yapabilir miyim?

Program gıda ve içecek imalatı alanlarında destek sunmaktadır. Alkolsüz içeceklerin imalatı; maden sularının ve diğer şişelenmiş suların üretimi içecek üretimi sınıfı altında yer almaktadır. Bu sebeple proje başvurusu yapılabilecektir. Ancak projeler, programın amaç ve öncelikleriyle ilgisinin yanı sıra, birçok kriter göz önüne alarak bağımsız değerlendiriciler tarafından değerlendirilecektir. Lütfen başvuru rehberini ve değerlendirme kriterlerini dikkatle inceleyiniz.

7 - Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı için "İl Belediye Sınırları" kısıtı OSB'ler için de uygulanacak mı?

Evet, il belediye sınırları içinde bulunan OSB'lerde faaliyet gösteren işletmelerin destek başvurusunda bulunabilmesi için proje faaliyetlerinin il belediye sınırları dışında yapılması gerekmektedir. İl merkezlerindeki başvuru sahiplerinin OSB Müdürlükleri ve İl Belediyeleri ile irtibata geçerek işyerlerinin il belediye sınırlarında olup olmadığını kontrol etmelerinde yarar bulunmaktadır.

8 - Tarıma Dayalı Sanayi Destek Programı kapsamında bir KOBİ ile bir Kooperatif/Birlik, ortak proje sunabilir mi?

Hayır. Bir KOBİ ancak bir KOBİ ile ortak proje sunabilir. Program kapsamında uygun başvuru sahipleri KOBİlerin yanı sıra Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatif ve Birlikler ile Ticaret Borsalarıdır. KOBİler ile Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatiflerin destekleri farklılıklar içermektedir. Bu bağlamda Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler, Birlikler ve Ticaret Borsaları kendi aralarında ortaklıklar kurarak proje başvurusunda bulunabilirler.

9 - 2012 Yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması MDP kapsamında, et ürünlerinin paketlenmesi ile ilgili proje başvurusu yapılabilir mi?

Et ürünleri, Gıda ve İçecek İmalatı Sektörü'ne girdiğinden, 2012 Yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması MDP öncelikleri arasında yer alan, "İşleme ve paketleme süreçlerinde yeni yöntem ve teknolojilerin uygulanması ile ürün kalitesinin ve katma değer artırılması" önceliği ile örtüşen faaliyetler için başvuru yapılabilir. Ancak ürün kalitesinin ve katma değer artırılmasının asıl amaç olduğu unutulmamalıdır.

10 - Proje uygulamasında bütçeler beklenmedik şekilde artarsa, destek miktarımızda bir artış yapılabilir mi?

Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunamaz.

11 - %98'i İl Özel İdareye ait olan bir işletme uygun başvuru sahibi midir?
İşletme, ilgili yönetmelikte geçen KOBİ tanımına göre en az sermayesinin veya oy haklarının % 25'ten fazlasının KOBİ kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması şartını sağlamadığından başvuru sahibi olamaz.
12 - İncir alım satım işiyle uğraşıyorum, kendime ait markam var, imalat yapmak istiyorum, kurumunuza proje başvurusu yapabilir miyim?
Ajansın proje faaliyetlerinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içinde bulunup bulunmadığını kontrol etme yükümlülüğü mevcuttur. Başvuru sahiplerinin işletme konusundaki ve işletme konusunun/ şirket amacının gerçekleştirilmesine yardımcı/yakın alanlardaki projeleri kabul edilecek; tamamen farklı sektörde planlanan projeler gibi işletme konusu ile ilgisiz projeler ön inceleme aşamasında elenecektir. Ayrıca projenin destek almaya hak kazanabilmesi için programın amaç ve önceliklerine uygun olması gerektiği, bunun da bağımsız değerlendiriciler tarafından ölçüleceği unutulmamalıdır.
13 - Büyükbaş hayvan çiftliğinde, hayvan dışkılarının değerlendirilmesine, örneğin enerji elde edilmesine yönelik bir proje sunulabilir mi?
Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının amacı: Gıda ve içecek imalatı alanında faaliyet gösteren tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının katma değer üretme ve kalite düzeylerinin artırılmasıdır. İlgili öncelik ise şöyledir: Gıda atıklarının değerlendirilerek yeniden kazanımı ve/veya katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi. Burada bahsedilen gıda ve içecek imalatı yapan işletmelerin ürettiği gıda atığıdır. Birincil tarım sürecinin atıkları kastedilmemektedir.
14 - Farklı bir sektörde faaliyet gösteren işletmem var, işletmemin faaliyet alanına ilan tarihinden sonra gıda imalatını ekletip kurumunuza proje başvurusunda bulunabilir miyim?
2012 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında; başvuru tarihine kadar ticaret siciline işlenmek ve ilgili ticaret sicil gazetesinin Ajansa sunulması kaydıyla faaliyet alanında yapılacak değişiklikler, uygun başvuru sahibi sayılmaya engel teşkil etmeyecektir. Ancak Bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılacak mali ve teknik değerlendirmede, başvuru sahibinin proje ve proje faaliyetleri hakkındaki tecrübesi, teknik uzmanlığı, bilgi ve becerisi ölçülmektedir. Girişimci desteği mahiyetinde olmayan bu mali destek programında, işletmenin şimdiye kadar faaliyette olduğu alandan tamamen farklı bir konuda proje yürütmesi destekleme açısından risk oluşturmaktadır ve bu husus değerlendirmede dikkate alınmaktadır.
15 - Mirasımız Dericilik Mali Destek Programı kapsamında, Aydın, Denizli ve Muğla dışındaki bir Deri İhtisas OSB'ye taşınmaya destek veriyor musunuz?
2012 yılı Mirasımız Dericilik Mali Destek Programı kapsamında, bölgemizdeki deri ve kösele imalatçılarının, yine bölgemizde bulunan Deri İhtisas OSB'ye taşınması hedeflenmektedir. Başka bir bölgedeki OSB'ye taşınma, destek kapsamında değildir.
16 - Ajans tüm projelerden mi Bağımsız Denetim istiyor?
Evet Ajans, uygulama aşamasında tüm projelerden denetim raporu talep etmektedir. Denetim maliyetleri uygun maliyet sayıldığından, bütçeye eklenmesi kesinlikle unutulmamalıdır.
17 - Rehberinizde görünürlük maliyetlerinin uygun maliyet olduğu belirtilmektedir. Görünürlük ne demektir?
Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve Bakanlığın genel koordinasyonunu görünür kılmak için, Ajans internet sitesinde yayınlanan "Tanıtım ve Görünürlük Rehberi"ne uygun olarak gerekli önlemleri almakla mükelleftir. Bu rehberi inceleyerek, uygun tutarda bir maliyet, mutlaka bütçeye yazılmalıdır.

18 - Sunulan proje sayısına bağlı olarak proje başına destek tutarı değişiyor mu?

Bir Başvuru Sahibi Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında, en fazla 2 (iki) projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve en fazla 1 (bir) projesi için destek alabilir. Bu açıdan, limit değişiklik göstermemektedir. Aynı durum Mirasımız Dericilik Mali Destek programı için de geçerlidir.

19 - Program kapsamında hibe almaya hak kazanan projelerin hibe ve eş finansman ödemeleri ne zaman ve ne şekilde yapılmaktadır?

Proje kapsamında yapılacak olan tüm harcamalar başvuru sahibi tarafından projeye özel olarak açılan proje hesabından yapılacaktır. Ajans tarafından verilecek nakdi destek ve başvuru sahibinin eş finansmanı belirli dönemlerde ve oranlarda bu hesaba aktarılacaktır. Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yararlanıcı tarafından yerine getirilmiş olması kaydıyla, destek miktarının %40'ı, yararlanıcıya ait sözleşmede belirtilen banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır. Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcadığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının %40'ı ve son ödemede % 20'si destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Bununla birlikte, Ajans ön, ara ve nihai ödeme miktarlarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

20 - Program kapsamında sadece makine-ekipman alım projesi hazırlanabilir mi?

Hiçbir proje sadece mal satın alımıyla sınırlandırılmaz. Mal tedariki, tanımlı hedefleri olan daha kapsamlı bir projenin yalnızca bir faaliyeti olmalıdır. Yalnızca makine ve tesis yenilemeye yönelik projeler desteklenmeyecektir. Lütfen Başvuru rehberinin 2.1.3 no'lu bölümünü inceleyiniz.

21 - Program kapsamında sunulacak projede balık kafesi/havuz yapımı ve soğuk hava deposu kurulumu gibi faaliyetler destek kapsamına girmekte midir?

Balık üretimi gibi birincil tarım faaliyetleri Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek programı kapsamında desteklenmemektedir. Ancak söz konusu birincil tarım ürünlerinden katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretilmesi ve yeni yöntem ve teknolojilerle dondurulmuş gıda şeklinde sunulması gibi program önceliklerine yönelik projeler destek kapsamındadır. Tek başına soğuk hava deposu yapımı bu söz konusu öncelikleri karşılamaya yetmeyebilir. ancak unutulmamalıdır ki; Proje konusunun amaç ve öncelikleri ne kadar kapsadığını Bağımsız Değerlendirme sürecinde ölçülecektir.

22 - Zeytinyağı üreten bir fabrikası var TARIş olarak başvurabiliyor muyuz?

Söz konusu kuruluş bilindiği kadarıyla 4 kooperatif birliğidir biraraya gelmesiyle oluşan bir yapıdır ve her bir kooperatif birliği ayrı tüzel kişiliğe sahiptir. TR32 Bölgesi nde faaliyet göstermek veya şubesi bulunması kaydıyla söz konusu kooperatif birliklerden herhangi biri önümüzdeki 5 yıl boyunca üyelerine kar dağıtmayacağını taahhüt ettiği takdirde başvuru sahibi olabilmektedir. Burada unutulmaması gereken kooperatif birliğinin kendi tüzel kişiliği ile başvuruda bulunabilmesidir ayrıca kooperatif birlik üyeleri de eğer Kooperatif statüsünde yer alıyorsa kendileri adına başvuruda bulunabilirler.

23 - Öncelikler arasında hiyerarşik bir sıralama var mı?

Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının öncelikleri arasında hiyerarşik bir sıralama bulunmamaktadır ancak program kapsamında projenizin en az bir önceliğe hitap etmesi gerekmektedir. Mirasımız Dericilik Mali destek programında ise zorunlu öncelik bulunmaktadır, Projenin amaçlarının söz konusu programın 1. önceliği ile örtüşmesi zorunludur. Söz konusu programın diğer öncelikleri arasında ise hiyerarşik bir bağ yoktur. Ancak TDS ve Mirasımız Dericilik Mali destek programlarının her ikisi içinde geçerli olan bir husus, projenin birden fazla öncelik ile uyuşması halinde projenin değerlendirilmesinde avantaj sağlayacaktır.

24 - Bu teklif çağrısı kapsamında hazırlanacak projede yemek fabrikası kurmak uygun faaliyet midir?

Projenizde kurmayı hedeflediğiniz yemek fabrikası, Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programında yer alan katma değeri yüksek yeni ürünler üretilmesi, üretim süreçlerinde yeni yöntem ve teknolojilerin kullanılması ve gıda atıklarının değerlendirilmesi önceliklerinden bir ya da daha fazlasına yönelik faaliyetler içermelidir. Ayrıca söz konusu alanda belli süredir faaliyet gösteren bir işletme değilseniz, bu husus bağımsız değerlendirme sürecinde dikkate alınacaktır. Zira başvuru sahibinin teknik uzmanlığı değerlendirme kriterleri arasında yer almaktadır.

25 - Projeyi hazırlarken ki öngördüğümüz fiyatlar projenin uygulama aşamasındaki fiyatlarla uyuşmazsa ne olacak? Fiyat artışlarında ne yapılıyor?

Proje ve faaliyet destekleme yönetmeliğine göre; "Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede verilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz. Proje sonunda, gerçekleşen bütçenin sözleşme bütçesinden fazla olması durumunda bütçeyi aşan miktar yararlanıcı tarafından karşılanır.

26 - İncir şoklama ile ilgili bir destek alabilir miyiz?

Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının amaçları ve öncelikleri ile örtüşmesi halinde projenizde söz konusu faaliyeti gerçekleştirebilirsiniz. Amaç ve öncelikler ilgili programın başvuru rehberinde yer almaktadır.

27 - Yeni bir işletme kurmayı planlıyoruz, bu kapsamda girişimcilik desteği için başvuruda bulunabilir miyiz?

Girişimcilik bu teklif çağrısı kapsamında desteklenmemektedir. 2012 yılı Proje Teklif Çağrısı içerisinde yer alan Mali Destek Programlarında uygun başvuru sahibi olarak kabul edilen KOBİ lerin ilan tarihinden en az üç ay önce kurulmuş olmaları gerekmektedir.

28 - Meyve suyu üretim makinaları almak, proje kapsamında değerlendirilir mi? Sadece bu faaliyet ile başvuruda bulunabilir miyim?

Meyve suyu üretimi için yapılacak olan makine alımı katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretilmesi, üretim ve paketleme süreçlerinde yeni yöntem ve teknolojilerin kullanılması gibi öncelikler ile ÖRTÜŞEN BİR PROJE için yapılıyorsa uygun maliyet olarak kabul edilebilir. Ancak, hiçbir proje sadece mal satın alımıyla sınırlandırılmaz. Mal tedariki, tanımlı hedefleri olan daha kapsamlı bir projenin yalnızca bir faaliyeti olmalıdır. Yalnızca makine ve tesis yenilemeye yönelik projeler desteklenmeyecektir.

29 - Aynı proje konusu için, başka bir destekten faydalanabilir miyim?

Aynı başvuru konusu için ulusal ya da uluslararası hibe programlarından (Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, TKDK, KOSGEB vb.) finansman sağlayan gerçek ve tüzel kişiler T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı Mali Destek Programlarına başvuramazlar. Aynı şekilde, burada adı geçmeyen başka fonlardan desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajanstan destek sağlanamaz.

30 - En fazla kaç proje için destek alabiliriz?

Bir Başvuru Sahibi Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında, en fazla 2 (iki) projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve en fazla 1 (bir) projesi için destek alabilir.

31 - Proje için önceden yapılan harcamaları talep edebilir miyiz?

Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmaları ve diğer faaliyetlerin maliyetleri uygun maliyet değildir ve bütçede yer alamaz.

32 - Sözleşme imzalanan kazanan projelerin izleme ve değerlendirme Ajans uzmanları mı yapıyor?

Başarılı bulunan ve sözleşmeye hak kazanan projelerin izleme ve denetlenmesi ajans uzmanlarımızdan izleme ve değerlendirme uzmanlarımız tarafından gerçekleştirilmektedir.

33 - İnşaat bedeli bütçeye dahil midir?

İnşaat bedeli projenin uygulanması için mutlaka gerekli olmalıdır ve ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde otuzunu geçmemelidir bu şartları taşıdığı takdirde bütçeye dahil edilmelidir.

34 - Aynı katkıyı mutlaka belirtmemiz gerekiyor mu?

Projelerinizin uygulama dönemlerinde sağlayacağınız aynı katkıları belirtmek zorunda değilsiniz. Ancak projenize ne kadar katkı sunduğunuzu göstermek adına aynı katkılarınızı belirtiniz. Başvuru Formu'nun "4. Beklenen Finansman Kaynakları" bölümünde Başvuru Sahibi veya Ortakları tarafından herhangi bir aynı katkı sağlanacağı taahhüt edilmişse projenin uygulama aşamasında Başvuru Sahibi bunu yerine getirmekle mükellef olur.

35 - Proje kapsamında istihdam edilecek personel sigortalı olarak mı çalıştırılacak?

Başvuru Rehberi Sayfa 15 "Uygun Doğrudan Maliyetler" kısmında belirtildiği üzere Proje kapsamında istihdam edilecek yeni personelin tam zamanlı ve sigortalı olması gerekmektedir.

36 - Sözleşme imzalamadan önceki faaliyetler, harcamalar destek alınabilir mi?

Başvuru Rehberi "Uygun Olmayan Maliyetler" kısmında belirtildiği üzere "Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri" uygun maliyet değildir. Proje süresi, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

37 - Bu mali destek programı kapsamında alınan hibe ile proje yapıyoruz daha sonra bir projenin devamı niteliğinde ki bir proje için başvuru yapabilir miyiz?

Faaliyet alanınıza ve yapmak istediğiniz projeye uygun bir mali destek programına çıkılması durumunda proje hazırlanabilir. Projelerin açıklanacak yeni mali destek programlarının amacına ve en az bir önceliğine hitap etmesi gerekmektedir.

38 - Proje süresi 12 aydan fazla ise projeyi bölebilir miyiz?

Başvuru Rehberi sayfa 14 "Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler" kısmında belirtildiği üzere bir mali destek programı kapsamında en fazla 2 (iki) proje ile destek başvurusunda bulunulabilir ve en fazla 1 (bir) proje için destek alınabilir. Bu kapsamda yapılmak istenen çalışmalar için 12 aylık süre yeterli gelmiyorsa, işletme için hangi iyileştirmeler, faaliyetler öncelikli ise onun projelendirilmesi mantıklı olacaktır çünkü projenin ikiye bölünmesi durumunda, başarılı olsa dahi ikisi birden desteklenemeyecektir.

39 - Balık paketleme tesisi için makine alımı yapabilir miyiz?

Balık paketleme için hazırlanacak bir proje mali destek programı kapsamında değerlendirilebilir. Ancak Başvuru Rehberi sayfa 13'de belirtildiği üzere "Hiçbir proje sadece mal satın alımıyla sınırlandırılmaz. Mal tedariki, tanımlı hedefleri olan daha kapsamlı bir projenin yalnızca bir faaliyeti olmalıdır. Yalnızca makine ve tesis yenilemeye yönelik projeler desteklenmeyecektir." Ayrıca projelerin teknik ve mali değerlendirmelerinin bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılacağı unutulmamalıdır.

40 - Mirasımız Dericilik MDP için; var olan işletmesi taşındıktan sonra var olan işletmesini kapatmak zorunda mı? Yoksa hali hazırdaki işletmesi faaliyetlerini sürdürürken OSB'ye şube mi açacak?

Mirasımız Dericilik için Öncelik 1 zorunludur. Yani işletmelerin Deri İhtisas OSB'ye taşınmaları gerekmektedir ve bu işlem gerçekleştiikten sonra işletmeler faaliyetlerini ihtisas OSB'de gerçekleştirmelidir. Deri ihtisas OSB atık yönetimi bakımından yeterli donanıma sahiptir ajans bu bölgede kümelenmeyi teşvik etmeyi, işletmelerin çevreye verdikleri atıkları azaltmayı amaçlamaktadır.

41 - Hayvan yetiştiriciliği bu teklif çağrısı kapsamında desteklenmekte midir.

Hayvan yetiştiriciliği destek kapsamında değildir. Ancak hayvansal gıdaların yeni yöntem ve teknolojiler ile paketlenmesi veya katma değeri yüksek yeni ürünlere dönüştürülmesi gibi örnek proje konuları destek kapsamına girebilmektedir.

42 - Proje için, Ajansın belirlediği hesap dışında bir hesap kullanılabilir mi?

Proje için kullanılmak üzere açılmış bir banka hesabı kullanılması zorunludur, bunun için başvuru sahibi hesap açma yetkisine sahip olmalıdır.

43 - Balık işleme atıklarının değerlendirilmesi ile ilgili proje yazabilir miyiz?

Birincil tarım faaliyeti olan balık yetiştiriciliği Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının uygun proje konuları arasında yer almamaktadır. Ancak balık işleme prosesi ile ilgili bir tesiste oluşan atıkların değerlendirilmesi hakkında, Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının amaç ve önceliklerine uygun şekilde hazırlanmış bir proje ile başvuru yapabilirsiniz.

44 - Sandaletçiler, dericiler, ayakkabıcılar "Mirasımız Dericilik" programından faydalanabilecek mi?

Sandaletçiler Mirasımız Dericilik programı için uygun nace koduna sahip iseler ve projeleri programın amaç ve önceliklerine(en az zorunlu öncelik dahilinde) uyuyorsa ancak faydalanabilirler ayrıca zorunlu önceliğe dikkat etmelidirler.

45 - Arıcılık alanında faaliyet gösteren işletmeme makine-ekipman almak için başvuru yapabilir miyim?

TDS Programının amacı gıda ve içecek imalatı alanında faaliyet gösteren tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının katma değer üretme ve kalite düzeylerinin artırılmasıdır. Arı yetiştiriciliği gibi faaliyetler birincil tarım faaliyetleri kapsamında olduğu için bu program kapsamında desteklenmemektedir. Tarıma Dayalı Sanayi Mali Destek Programına, rehberde yer alan katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretilmesi önceliği altında balın draje ve tüp gibi kolay, özendirici sunum şekliyle tüketiciye sunulması gibi örnek proje konuları geliştirilerek başvuru yapılabilir. Ayrıca hiçbir proje sadece mal satın alımıyla sınırlandırılmaz. Mal tedariki, tanımlı hedefleri olan daha kapsamlı bir projenin yalnızca bir faaliyeti olmalıdır.

46 - Firmamız Tarımsal ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme kurumundan hibe almaktadır, aynı anda GEKA'dan da makine yenilemek için proje başvurusunda bulunabilir miyiz?

Başka kaynaklardan desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajanstan destek sağlanamaz, aynı başvuru konusu için ulusal ya da uluslararası hibe programlarından (Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, TKDK KOSGEB vb.) finansman sağlayan gerçek ve tüzel kişiler bu teklif çağrısına başvuramazlar. Fakat TKDK'ya sunulan projeden farklı, bu teklif çağrısının amaç ve önceliklerine uygun bir proje ile firmanız başvuru yapabilir. Ayrıca Yalnızca makine ve tesis yenilemeye yönelik projeler desteklenmeyecektir.

47 - Gıda atıklarından Pirina yapmayı planlamaktayız, TDS Mali Destek programının önceliklerine uygun mudur?

Amacı, gıda ve içecek imalatı alanında faaliyet gösteren tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının katma değer üretme ve kalite düzeylerinin artırılması olan bu programın gıda atıklarının değerlendirilerek yeniden kazanımı ve/veya katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi önceliğine yönelik proje başvurusunda bulunabilirsiniz. Proje konusunun amaç ve öncelikleri ne kadar kapsadığı Bağımsız Değerlendirme sürecinde ölçülecektir.

48 - Bu teklif çağrısı kapsamında Ticaret Borsaları başvuru sahibi, üyeleri ise faydalanıcı olabilirler mi?

Hibe Çağrısının amaçlarına uygun olarak, kurallarda tanımlanan özelliklere sahip Kar amacı gütmeyen tarımsal amaçlı kooperatifler ve birlikler, ticaret borsaları başvuru sahibi olarak uygundur. Ancak Ticaret Borsaları üyeleri program kapsamında faydalanıcı olamamaktadırlar. Gıda ve içecek alanında faaliyet gösteren Ticaret Borsası üyeleri tek başlarına başvuru sahibi olabilmektedirler.

49 - Elma üreticiliği yapmaktayız, soğuk hava deposu yapımı bu teklif çağrısı için uygun proje konusu olabilir mi?

Elma yetiştiriciliği gibi birincil tarım faaliyetleri Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek programı kapsamında desteklenmemektedir. Ancak katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretilmesi ve yeni yöntem ve teknolojilerle akıllı paketlenme sistemlerinin geliştirilmesi gibi program önceliklerine yönelik projeler destek kapsamında değerlendirilecektir. Tek başına soğuk hava deposu prosesi söz konusu program önceliklerini karşılamak için yetersiz kalabilir. Proje konusunun amaç ve öncelikleri ne kadar kapsadığı Bağımsız Değerlendirme sürecinde ölçülecektir.

50 - TDS Programı kapsamında sunulacak projede mandra kurmak uygun faaliyet olarak kabul edilir mi?

Programda kapsamında gıda ve içecek imalatı alanında faaliyet gösteren kuruluşların katma değeri yüksek yeni ürünler üretmesi, üretim süreçlerinde yeni yöntem ve teknolojileri kullanması ve gıda atıklarını değerlendirmesi desteklenecektir. Kuracak olduğunuz mandra içerisinde proje ile yapacağınız faaliyetlerle katma değeri yüksek yeni ürünler üretmeniz veya üretim süreçlerinde yeni teknolojileri kullanmanız veya gıda atıklarını değerlendirmeniz beklenmektedir. Bu mali destek programı kapsamında birincil tarım faaliyetleri desteklenmemektedir.

51 - OSB'ye taşınan firmaların yeni inşaat yapımını karşılayabiliyor musunuz? İnşaat giderlerini aynı katkı olarak yazabiliyor muyuz?

Küçük ölçekli yapım işleri(tadilat, yer açma, onarım, boya, badana, tesisat gibi) projenin uygulanması için mutlaka gerekli olmalıdır ve ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde otuzunu geçmemelidir.

52 - Destek almaya hak kazanan projenin uygulama aşamasında başarısız olması durumunda Ajans tarafından sağlanan destek kesilir mi?

Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

53 - Tamamı yeni istihdam edilecek olan personel maaşları uygun maliyetler midir? Eğer değilse ne kadarı bütçede gösterilecektir?

Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı Başvuru rehberinde de ifade edildiği gibi sadece özgeçmişleri Ajansa sunulan proje kapsamında yeni istihdam edilen tam zamanlı çalışacak proje ekibindeki kilit personel İnsan Kaynaklarında uygun maliyet olarak yer alabilir. Projede yer alsa dahi işçi vasfındaki kişilerin maaşları uygun maliyet sayılmamaktadır. Ayrıca İnsan Kaynakları+Seyahat kalemlerinin toplamı, toplam bütçenin %10 unu aşamaz ve maaşlar brüt tutarlar üzerinden gösterilmelidir.

54 - Proje kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için satın alınması planlanan kamyonet uygun maliyet midir?

Araç satın alımı proje projenin uygulanması için zaruri ise uygun maliyet olarak kabul edilebilir. Ancak her projenin bütçe kalemleri ve bunlar için öngörülen bütçe tutarları değerlendirme komitesinden gelen bütçe revizyonu önerileri de göz önünde bulundurularak ayrı ayrı incelenir. Bu inceleme sonucunda, proje başvurusunda yüksek gösterilmiş bütçe tutarları, her bir bütçe kalemi itibarıyla Genel Sekreter tarafından yeniden belirlenir veya uygun olmayan maliyetler çıkarılır.

55 - Proje kapsamında alınacak ekipmanlar ile ilgili alınacak proforma faturalar, mail ekinde gelmektedir. Posta servisi bulunduğumuz bölgeye geç gelmektedir. Bu sebeple, sadece çıktı alıp sunmak yeterli midir, yoksa mutlaka imzalı mühürlü proforma fatura mı gerekmektedir?

Proforma faturaların veya teklif mektuplarının asıllarının Ajansa sunulması esastır. Ancak mücbir sebeplerden oluşan gecikmelerden ötürü proje başvurusunda mail veya faks çıktıları da sunulabilmektedir. Ön inceleme aşamasında gerekli görüldüğünde, projeniz destek almaya hak kazandığında takdirde ise zorunlu olarak belgelerin asılları istenecektir.

56 - Ekipmanla ilgili broşür sunmak gerekir mi?

Başvuruda zorunlu olarak istenmeyen ama başvurunuz ile ilgili olduğunu düşündüğünüz dökümanları başvurunuza ekleyebilirsiniz.

57 - Gıda ve içecek üretimi için hammadde giderleri uygun maliyet sayılmamaktadır. Peki şişeleme paketleme malzemeleri de hammadde olarak mı değerlendirilmektedir?

İlk deneme üretimi için gerekli olan sınırlı miktardaki hammadde uygun maliyet olarak sayılabilmektedir. Ancak bunun miktarı sadece deneme üretimi için gerekli olduğu kadardır. Bunun haricindeki şişeleme ve paketleme malzemeleri de hammadde olarak değerlendirilmekte ve bu malzemeler için de sınırlı deneme üretimi için gerekli olan miktar uygun maliyet sayılabilmektedir.

58 - İçecek imalatı ile ilgili devlete ödenecek ÖTV ve bandrol giderleri uygun maliyet olarak bütçede yer alabilir mi?

Ajansımız ile yürütülecek proje tamamlandıktan sonra asıl üretim ve satış faaliyetine geçilecektir. Satış ile ilgili ve zaten proje bitiminden sonra gerçekleşecek söz konusu maliyet ve vergiler, uygun maliyet olarak kabul edilemez.

59 - Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında yeni tesis kurulumuna destek veriliyor mu?

Programın Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının amacının gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak, program önceliklerinden en az birinin kapsamına giren projeler uygun proje olarak kabul edilecektir. Yeni tesis kurulumu, eğer bu kapsamda değerlendiriliyorsa, uygun başvuru olarak nitelendirilebilir.

60 - Proje faaliyetinin il belediye sınırları dışında gerçekleştirilmesi zorunlu mudur? Belediye sınırları içerisinde planlanan proje faaliyetleri elenme sebebi midir?

Kar amacı güden kuruluşların (KOBİ statüsüne uyan işletmeler) Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında sundukları proje tekliflerinde yer alan faaliyetlerin il merkezi belediye sınırları dışında gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Aksi halde yapılan proje teklifleri ön inceleme aşamasında reddedilecektir.

61 - Eş finansmanı banka ya da finans kuruluşundan kredi ile karşılayabilir miyim?

Yararlanıcılar, kendilerinin karşılamak zorunda oldukları eş finansman tutarını, banka ya da finans kuruluşlarından kredi yoluyla temin edebilirler. Böyle bir durumda, alınan kredilere karşılık projede alınan ekipmanlar rehin olarak gösterilemez.

62 - 2013 yılında Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Arttırılması mali destek programına başvuruda bulunabilir miyim?

Bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, proje uygulama döneminde ve sözleşmenin sona erdiği tarihi izleyen bir yıllık süre içerisinde aynı Ajansa başvuramaz. Ancak kar amacı gütmeyen kuruluşlar için böyle bir kısıtlama bulunmamaktadır. Ayrıca Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Arttırılması mali destek programı 2012 yılında destek kapsamına alınan bir sektördür. 2013 yılı için Ajans Bölge Planında yer alan gelişme eksenleri göz önünde bulundurularak başka bir sektörde programa çıkılabilir. Daha sonraki dönemlerde hazırlamış olduğunuz projenin Ajansın belirlemiş olduğu sektöre karşılık geldiğinden emin olunuz.

63 - Kendi projemizle aynı konuya sahip bir başka proje olup olmadığını Ajans'tan öğrenebilir miyiz?

Mali Destek Programı gizlilik esası gereği Ajansa başvurusu yapılmış projeler ile ilgili herhangi bir bilgi kamuoyu ile paylaşılmamaktadır.

64 - Ortak kimdir, ortaklık için koşullar nelerdir?

Ortak, desteğe konu olan proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan kişi veya kurumlardır. Ortaklar, Ajansın faaliyet gösterdiği TR32 Bölgesi'nde (Aydın, Denizli, Muğla) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunma kriteri dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır.

65 - Aynı proje konusu ile hem GEKA'ya hem de bir başka kuruma başvuruda bulunabilir miyiz?

Aynı başvuru konusu için ulusal ya da uluslararası hibe programlarından (Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, TKDK, KOSGEB vb.) finansman sağlayan gerçek ve tüzel kişiler Ajans Mali Destek Programlarına başvuramazlar.

66 - Mirasımız Dericilik Mali Destek Programı için sadece makine alımını destekliyor musunuz?

Hiçbir proje sadece mal satın alımıyla sınırlandırılmaz. Mal tedariki, tanımlı hedefleri olan daha kapsamlı bir projenin yalnızca bir faaliyeti olmalıdır. Ayrıca proje Mirasımız Dericilik mali destek programının zorunlu öncelik olan 1. önceliğe uygun hazırlanmalıdır.

67 - OSB'de süt işleme tesisim var, proje yazabilecek miyim?

Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının amacına ve 3 öncelikten en az biri ile örtüşmesi halinde bu mali destek programı kapsamında proje oluşturabilir ve başvurabilirsiniz. Söz konusu amaç ve öncelikler destek programının başvuru rehberinde ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır.

68 - Mirasımız Dericilik Mali Destek Programı kapsamında dericilik alanında faaliyet gösteren işletmemizi Uşak Deri OSB'ye taşımak için proje başvurusunda bulunabilir miyiz?

<p>Mirasımız Dericilik Mali Destek Programına başvuru yapabilmek için işletmelerin Denizli Deri İhtisas OSB'ye taşınmayı amaçlaması gerekmektedir. İşletmelerin Denizli Deri İhtisas OSB dışındaki herhangi bir yere taşınmaları söz konusu destek programı kapsamında değildir.</p>
69 - Destek programı kapsamında hayvancılık yer alıyor mu?
Hayır, 2012 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında hayvancılık desteklenmemektedir.
70 - Toplam maliyeti hesaplarken bina yapımını bütçenin hangi bölümüne yazacağız?
Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin %30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri uygun doğrudan maliyet kapsamında değerlendirilir. Küçük ölçekli yapım işlerine makinenin, malzeme - ekipmanın işletmeye veya üretim sistemine monte edilmesi aşamasındaki tadilat, yer açma, onarım, boya, badana, tesisat gibi küçük inşaat işleri dahildir. Bu maliyetler Başvuru rehberi Ek-B-1 Faaliyet Bütçesi altında bulunan 5.9 İnşaat İşleri kalemine yazılabilir. Bunların dışındaki yeni bina inşaatı veya inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin yapım işleri uygun maliyet değildir.
71 - OSB uygun başvuru sahibi mi?
2012 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında OSB Müdürlükleri uygun başvuru sahipleri arasında bulunmamaktadır.
72 - Ticaret Odası başvuru sahibi mi?
Ticaret Odaları bu Proje Teklif Çağrısı kapsamında uygun başvuru sahibi değildir.
73 - Uzun dönemli bir projeyi 3'e ayırıp ayrı ayrı destek alabilir miyiz?
Ajansa sunulacak her proje tek başına uygulanacak şekilde kurgulanmalı, sonuçları başka projelere bağlı olmamalıdır.
74 - Bağımsız Değerlendirici değerlendirmesi süreci nasıl işliyor?
Projeler, birbirinden habersiz olarak,iki bağımsız değerlendirici tarafından değerlendirilir. Bütün başvuruların değerlendirilmesi, ön incelemenin tamamlandığı tarihten itibaren en geç dört hafta içerisinde sonuçlandırılır. İki bağımsız değerlendiricinin vermiş olduğu puanlar arasında on beş veya üzeri puan farkı olması veya bir değerlendiricinin eşik değerinin altında, diğerinin ise eşik değerinin üzerinde puan vermesi halinde, teklif değerlendirilmek üzere üçüncü bir bağımsız değerlendiriciye inceletilir. Bağımsız Değerlendirme sürecinden sonra Değerlendirme Komitesi süreci başlamaktadır.
75 - Tıbbi mantar üretimi destekleniyor mu?
Mantar üretimi birincil tarım faaliyetlerine girmektedir. Bundan dolayı da proje konusu olarak uygunluk sağlamamaktadır. Ancak söz konusu mantarların üretiminden sonra Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programının öncelikleri doğrultusunda yeni bir gıda ürünü üretimi proje konusu uygunluğunu sağlayabilir. Proje konusunun amaç ve önceliklere ne kadar uyduğu Bağımsız Değerlendirme sürecinde ölçülecektir.
76 - Katma Değer ne demektir
Bir üretim sürecinin girdilerin üzerine kattığı değerdir. Katma Değer = Piyasa Değeri - Girdi Maliyetleri. Bir malın üretiminin her aşamasında o malın değerine yapılan ilavedir. 1000 TL değerinde hammadde alınmış, bu hammadde toplam olarak 300 TL ücretle çalıştırılan işçilerle işlenmiş ve 1500 TL değerinde bir ürün ortaya konmuş olsun. Burada girdi 1000 TL olarak ölçülür. İşyerinde çalışan işçilere ödenen ücretler girdi olarak değerlendirilmez. Çıktı ise 1500 TL'dir. 500 TL'lik fark katma değerdir. Bu katma değer 300 TL'sini işçilerindir, geri kalan 200 TL de kârdır.
77 - Kooperatif olarak geçen yıl yönetim kurulunda başvuru şartı olan 5 yıl paydaşlarına pay dağıtmama kararını 2011 yılında aldık .Proje başvurusu yapabilir miyiz?
Kâr dağıtmama kararı bu mali destek programının başvuru süresinde alınmış ve sözleşme imzalandıktan sonraki 5 yılı kapsmalıdır.

78 - Proje kapsamında istihdam edilen yeni personel mühendis olabilir mi, yoksa belirli görevleri mi olmalı?

Proje kapsamında istihdam edilecek personel, tecrübe ve yeteneklerine göre başvuru sahibi ve/veya ortaklar tarafından seçilebilir. Bu konuda herhangi bir kısıtlama yoktur. Fakat unutulmamalıdır ki, projede istihdam edilecek personelin yetkinlikleri, projelerin teknik değerlendirmesi yapılırken Bağımsız Değerlendiriciler tarafından göz önünde tutulacaktır.

79 - Değerlendirme aşamalarında projeleri yerinde incelemeye tabi tutuyor musunuz?

Teknik ve mali değerlendirmenin sona ermesinin ardından, projelerin risk durumunun ölçülmesi amacıyla, Ajans personeli görevlendirilerek ön izleme ziyaretleri gerçekleştirilebilir.

80 - Proje başvuru aşamasında proje uygulama yeri ile ilgili mülkiyet belgesi talep ediliyor mu? Şu an mülkiyetimizde olmayan ancak destek almaya hak kazanırsak kiralayacağımız veya satın alacağımız bir yerdeki faaliyetler için, proje başvurusu yapılabilir mi ? Bu durumda en az kaç yıllık bir kira sözleşmesi sunulmalıdır ?

Proje uygulama yeri ile ilgili belgelerin başvuru aşamasında sunulmasına gerek yoktur, bu belgelerin sözleşme imzalama aşamasında sunulması yeterlidir. Dolayısıyla destek almaya hak kazandıktan sonra edinilecek bir mülkiyetteki faaliyetler için proje başvurusu yapılabilir. Proje kiralık bir yerde uygulanacak ise, sözleşme aşamasında projenin sona ereceği tarihten itibaren en az 3 yıl geçerli olacak şekilde olan bir kira sözleşmesi talep edilir.

81 - Beldemiz, il belediyesine bağlı değil ancak il belediye sınırları içerisinde yer alıyor. Başvuru yapabilir miyiz?

Proje uygulama yeri il belediyesi sınırları dışında planlanmış bir proje ile destek başvurusunda bulunabilirsiniz.

82 - Başvuru Rehberinde yer alan Haciz ile ilgili evrak konusunda; haciz durumu şirketin tüzel kişiliğini mi yoksa hissedarların geçmiş dönemdeki hacizlik olma durumlarını mı içeriyor?

Başvuru sahibinin veya birlikte proje sunduğu proje ortaklarının (mahalli idareler hariç) destek alabilmesi için sözleşme tarihi itibarıyla kullanılacak destek tutarının yüzde üçü veya daha fazlası için haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmaması gerekmektedir. Bu şartın bizzat projeyi sunan kişi ve ortakları tarafından sağlanması gerekir, projeyi sunan kişi veya ortakları tüzel kişilik taşıyorsa örneğin limited şirket statüsünde ise bu limited şirket hakkında kesinleşmiş haciz işlemi olmaması gerekmektedir. Söz konusu limited şirketin hissedarları (ortakları) hakkında haciz işlemi olup olmadığına bakılmamaktadır.

83 - Ajansdan inşaat üzerine destek alabilir miyim?

Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin %30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri uygun doğrudan maliyet kapsamında değerlendirilir. Küçük ölçekli yapım işlerine makinenin, malzeme – ekipmanın işletmeye veya üretim sistemine monte edilmesi aşamasındaki tadilat, yer açma, onarım, boya, badana, tesisat gibi küçük inşaat işleri dahildir. Bunların dışındaki yeni bina inşaatı veya inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin yapım işleri uygun maliyet değildir.

84 - Değerlendirme süreci ne kadar zamanda tamamlanıyor?

Değerlendirme süreci Ajansımıza projelerin son teslim tarihinden itibaren başlar. İlk olarak Ön inceleme safhasında Ajansımız tarafından Uygunluk kontrolleri yapılır. Bu aşamada uygun olarak kabul edilen projeler Teknik ve mali açıdan Bağımsız Değerlendirici değerlendirmesine tabi tutulur. Daha sonra proje başvuruları Değerlendirme Komitesinin incelemesine alınır. Burada başarılı projeler listesi düzenlendikten sonra bütçe revizyonları yapılır, Yönetim Kurulu onayına sunulur. Bu değerlendirme süreçlerinin tamamlanması yaklaşık 2-3 ay sürmektedir..

85 - Aynı proje kapsamında birkaç öncelik ile ilişkili proje sunabilir miyiz?

Programın amacının gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak, program önceliklerinden en az birinin kapsamına giren projeler uygun proje olarak kabul edilecektir. Projenin birden çok öncelik ile örtüşmesi ve doğru ilişkilendirilmesi durumunda, değerlendirme aşamasında proje daha fazla puan alabilmektedir.

86 - Ajans, tüm projelerden denetim raporu talep eder mi?

Bu teklif çağrısında, tüm projelerden denetim raporu talep edilmektedir. Yasal denetim konusunda ulusal veya uluslar arası kabul görmüş bir denetim kurumuna (Yeminli Mali Müşavirler/Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası veya Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış Bağımsız Denetim Şirketi) mensup onaylı bir denetçi yeminli mali müşavir tarafından hazırlanan proje hesaplarına ilişkin bir dış denetim raporunun proje sonunda nihai ödeme talepleriyle birlikte sunulması gerekmektedir.